

17. 4. 2023

SPOROČILO ZA JAVNOST:

Mladi in duševno zdravje – tek na dolge proge

V ponedeljek, 17. 4. 2023, smo v mariborskem Vetrinjskem dvoru v okviru projekta TRIALOG¹ uspešno izvedli prvi strokovni posvet z naslovom Mladi in duševno zdravje – tek na dolge proge. Dogodek, namenjen tako strokovni kot širši javnosti, je razgrnil izzive, priložnosti in morebitne rešitve ter primere dobrih praks s področij duševnega zdravja mladih in medvrstniškega nasilja – **teme, katerih pomen med drugim pomembno osvetljujejo nedavni tragični dogodki v Celju. Ti hkrati kažejo na neuspeh obstoječih preventivnih mehanizmov na teh področjih in nujno po naslavljanju izzivov, povezanih z duševnim zdravjem mladih in medvrstniškega nasilja med njimi na sistemski ravni.**

Projekt TRIALOG je nastal kot odziv na izzive, s katerimi se v novodobnih okoliščinah soočajo mladi. Številne stiske, ki jih je epidemija Covid-19 bodisi razgrnila bodisi še poglobila, ostajajo del vsakdana marsikaterega mladega posameznika oz. posameznice tudi danes, ko so ukrepi za zaježitev širjenja epidemije že dejavnik preteklosti. Med mladimi je tako mogoče opaziti splošno poslabšanje njihovega duševnega zdravja, ki mu botrujeta predvsem porast anksioznosti in depresije. Pomanjkanje stika s svetom je številne mlade zaznamovalo tudi z nižjo stopnjo samozavesti, zmanjšano samostojnostjo, čustvenim distanciranjem in socialno samoizolacijo, na počutje marsikaterega predstavnika oz. predstavnice mladih pa je dodatno negativno vplivala materialna prikrajšanost in poslabšanje odnosov, vključno s porastom medvrstniškega in intimno-partnerskega nasilja ter nasilja v družini. Projekt TRIALOG je sicer namenjen opolnomočenju in aktivaciji mladih ter oseb, ki se profesionalno ali pol-profesionalno ukvarjajo z mladimi, nastal pa je kot odziv na izzive, s katerimi se v novodobnih okoliščinah soočajo mladi; slednjim smo se posvetili tudi v glavnem vsebinskem delu strokovnega posveta.

V okviru projektnih aktivnosti, se je med mladimi v Podravju zaznalo več problematičnih percepcij duševnega zdravja in nasilja, kar velja . V nadaljevanju navajamo le nekaj trditev:

“Malo nasilja je dobrega, ker gradi karakter, v življenju ne bo šlo vse po tvoje.”

“Starši samo rečejo, da mi dajo vse, da nimam biti za kaj depresiven.”

“Starši so zadnji, ki bi jim zaupala, da mi je težko. Saj jih imam rada, ampak ne bi razumeli.”

“Zdaj imajo že vsi težave v duševnem zdravju.”

“Saj je super, da govorimo o tem, ampak na koncu se moraš znat sam pošlihtat.”

Z namenom naslovitve problematičnih percepcij o pojavnosti in pomenu nasilja in duševnega zdravja med mladimi ter za potrebe celostne naslovitve dotičnega področja, je strokovni posvet gostil gostje **dr. Ksenijo Domiter Protner**, šolsko pedagoginjo na Prvi gimnaziji Maribor; **Tino Pivec**, magistrico psihologije in mlado raziskovalko na Pedagoškem inštitutu ter **Laro Mavrič**, predsednico dijaške skupnosti in dijakinjo Prve gimnazije Maribor, s katerimi je vodja projekta Tjaša Rupar razpravljala o izzivih, s katerimi se mladi srečujejo na področjih duševnega zdravja, o obstoječih podpornih strukturah in primerih dobrih praks ter sistemskih prazninah in možnostih za izboljšave.

¹ Projekt TRIALOG (Aktivacija mladih s spodbujanjem njihovega medsebojnega povezovanja, prevzemanja aktivne vloge v lokalnih skupnostih in celostnim opolnomočenjem za življenje brez nasilja) sofinancira Norveška s sredstvi Norveškega finančnega mehanizma v višini 469.000 EUR. Namen projekta je opolnomočenje in aktivacija mladih ter mladinskih delavcev. Trajal bo od 15. 6. 2022 do 30. 4. 2024. T o besedilo je nastalo s finančno podporo Norveškega finančnega mehanizma. Za vsebino je odgovoren izključno partner projekta in zanj v nobenem primeru ne velja, da odraža stališča Nosilca programa Izobraževanje – krepitev človeških virov.

Tina Pivec je predstavila nekatere izsledke raziskav Pedagoškega inštituta, pri čemer je poudarila, da je njihova raziskava, ki je merila občutje mladih v šolskem letu 2020/2021, tj. šolsko leto, ki so ga osnovnošolci_ke in dijaki_nje v veliki meri preživeli izven šolskih prostorov, pokazala izrazito povečanje anksioznosti in depresivne simptomatike med mladimi, pri čemer je več kot 50 odstotkov vseh vprašanih odgovorilo, da večino časa občutijo žalost.

Dr. Ksenija Domiter Protner je delila praktične izkušnje svetovalnega dela s srednješolci in izpostavila več sistemskih izzivov, ki jih je epidemija Covid-19 poglobila. Med drugim so to dolge čakalne dobe za obravnavo pri pedopsihologih, neusklajenost mehanizmov za preprečevanje medvrstniškega nasilja in ukrepavna v primeru slednjega na ravni izobraževalnih ustanov, oteženo sodelovanje z zdravstvenimi ustanovami pri timski obravnavi mladih, pri kateri se sedaj večkrat uporabljajo poti dela na daljavo, kar pa ne zadosti ustreznosti obravnave, pomanjkljivo sodelovanje izobraževalnih institucij s centri za socialno delo, ki so pri svojem delu preobremenjeni in oteženo sodelovanje s policijo, katere uslužbenci velikokrat niso ustrezno senzibilizirani za obravnavo mladih, ki potrebujejo pomoč v primerih medvrstniškega nasilja ali nasilja v družini. Izpostavila je, da je ključno, da se mlade obravnava celostno, brez predhodnega pripisovanja določenih lastnosti slednjim – da se jih torej resnično posluša in sliši.

Lara Mavrič je podala unikaten uvid v perspektivo mladih. Opozorila je, da morajo biti vsebine za mlade pripravljene na način in v jeziku, s katerim se mladi lahko poistovetijo in jih pritegnejo.

V nadaljevanju dogodka je moderatorica predstavila tudi mehanizme, ki jih za naslavljanje problematik duševnega zdravja in medvrstniškega nasilja uporablja projekt TRIALOG. Tako je bila kratko predstavljena tudi nova nastala spletna platforma TRIALOG, oblikovana z namenom ozaveščanja mladih o duševnem zdravju in medvrstniškem ter intimno-partnerskem nasilju med mladimi ter za njihovo opolnomočenje na področju hitrejšega prepoznavanja različnih vrst stisk (pri njih samih ali pri vrstnikih oz. vrstnicah) ter informiranega ukrepanja.

Današnji dogodek označuje tudi uradni izid [spletne platforme TRIALOG](#), namenjene informiranju mladih o duševnem zdravju in nasilju ter njihovem opolnomočenju in družbeni aktivaciji. Na platformi se med drugim nahajajo naslednje koristne vsebine za mlade:

- medvrstniški pozitivni dialog - ideje mladih za samopomoč, zgodbe mladih z izkušnjo nasilja, ideje za aktivacijo v lokalnih okoljih;
- opisi različnih tehnik sproščanja in napotki za spoprijemanje z duševnimi stiskami;
- na inovativni in mladim prijazen način podane vsebine v obliki kviza o prepoznavi nasilja in mitov o duševnem zdravju.

Vabimo vas k spremljanju dogajanja na projektu TRIALOG preko družabnih omrežji projektih partnerjev in delitvi spletne platforme za mlade www.projekt-trialog.si.

V primeru morebitnih dodatnih vprašanj na razpolago ostaja vodja projekta Tjaša Rupar, in sicer na elektronskem naslovu info@ipes-si.org ali na telefonski številki 041 672 454.

Že vnaprej se vam najlepše zahvaljujemo za objavo in vas lepo pozdravljamo,

Kaja Primorac,
direktorica IPES